

К. е. н. Кухарєва О. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПРІОРИТЕТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Одним з показників, що чинить негативний вплив на рівень загроз національної безпеці України є інновативність вітчизняного виробництва. Її низький рівень одночасно з технологічним відставанням та загрозливим станом зносу основних засобів визначають низький рівень конкурентоспроможності національної економіки.

Очевидно, що економічний розвиток неможливий, коли застарілі морально та фізично основні засоби складають майже половину в цілому по економіці та ще більше в окремих галузях, наприклад промисловості.

За таких умов неможливо створити конкурентну продукцію (товари, роботи, послуги) та досягти рівня ВВП та інших показників (продуктивності праці, ресурсозбереження та ефективності тощо), які характеризували би економіку як розвинену.

Такий стан потребує державної підтримки різними засобами та інструментами. Так, використання податкових важелів, доводить їх ефективність, насамперед на прикладі сільського господарства. Запровадження та тривале використання спрощеної системи оподаткування у цьому секторі економіки призвело до покращення стану основних фондів та забезпечення найменшого рівня зносу серед усіх видів діяльності в країні. Такий стан дозволяє підтримувати оптимальний рівень продовольчої безпеки, достатній рівень рентабельності та високі експортні можливості галузі.

Очевидно, що промисловість країни також потребує підтримки, яка зупинить ситуацію, що характеризується як небезпечна, що наближується до критичної з точки зору оцінки за характеристичними значеннями, які визначають рівень економічної безпеки.

Найбільш потужним фактором економічного розвитку є проривні інновації, основою яких є, як правило, використання нових ресурсів і готовність до

освоєння принципово нових інструментів матеріальної та інформаційної взаємодії з навколишнім середовищем. Проривні інновації підсилюють потенціал індивідуальної безпеки. Одночасно тут можливі внутрішні конфлікти між принципами індивідуальної та національної безпеки. Це характерно для держав, які мають низький рівень освоєння соціальних і технологічних можливостей, що надаються проривними інноваціями. Простір актуалізації проривних інновацій не обмежується окремою державою і, фактично, ці інновації визначають інструментальну основу саме колективної безпеки. Найбільш ефективним стимулом впровадження проривних інновацій є пільгове фінансування поля претендентів на реалізацію технологічних ідей, які руйнують не тільки застарілі принципи організації виробництва, а й звичні стереотипи поведінки підприємців.

Україна має низький рівень інновативності, серед причин цього є часткова декваліфікація вітчизняного науково-технічного потенціалу, яка стимулює придбання підприємствами закордонних технологічних рішень; орієнтація товаровиробників не на науково-технічний базис для започаткування інновацій, а на рішення скоріше маркетингового та організаційного характеру.

При розробці стратегії і тактики інноваційного розвитку слід передбачити заходи підтримки для суб'єктів підприємницької діяльності, які впроваджують інновації, виробляють інноваційну продукцію, проводять науково-дослідну діяльність, реалізують інноваційну продукцію на зовнішніх ринках тощо.

Слід формувати фінансову політику наукового забезпечення механізмів виробничої, національної та колективної безпеки. Основне джерело активізації використання механізму інновацій – власні кошти підприємств. Основні дійові особи – співробітники підприємства, які повинні бути включені в систему безперервної освіти. Основне джерело активізації використання механізму радикальних інновацій – паритетні частки коштів великих підприємств і держави. Роль держави тут полягає в розробці стратегії технологічного розвитку та реалізації інфраструктурної її частини.

Сучасні тенденції конкурентного розвитку вимагають побудови надійної стратегії зростання національної економіки. Основою такого зростання виступає

інноваційна діяльність. Динамізм розвитку сучасних процесів у світовому господарстві таких як глобалізація та інтернаціоналізація, створюють такі умови, при яких Україні, для того щоб у майбутньому зайняти належне місце у світовій економіці. Необхідно вже сьогодні почати створювати економічні умови, які б ґрунтувались на ефективному та своєчасному застосуванні досягнень сучасності, які впливають на розвиток і зростання економічної системи та на підвищення конкурентоздатності країни.

Необхідно визначитися стосовно вектору стратегії збільшення рівня інновативності. Серед основних завдань цієї стратегії – точкове стимулювання розвитку галузей-лідерів; створення умов для загального підняття рівня у вітчизняній промисловості в цілому; реанімація інноваційної активності у відстаючих галузях, але зі значним експортним потенціалом. Перспективним є акцентування у державній інноваційній політиці саме на варіанті з вдосконаленням режиму загального сприяння інноваційній діяльності. Крім того, самі підприємства на основі перерозподілу реального прибутку повинні бути зацікавлені інтенсифікувати інноваційні витрати та змінити свій статус претендувати на додаткову підтримку з боку держави.

Лише ринкове регулювання для відповідних галузей буде ефективнішим; лише тісний зв'язок між підтримкою та результатом спроможні забезпечити зростання ВВП та доданої вартості, покращення бюджетних, грошово-кредитних та інших макроекономічних показників. Саме активізація інтелектуального потенціалу та розвиток інноваційної інфраструктури можуть забезпечити умови для стратегічного розвитку економіки України.